

هنوز ذهن جامعه ما نسبت به تکنولوژی گیج و گنگ است

عضو هیات علمی فلسفه دانشگاه آزاد اسلامی گفت: هنوز ذهن جامعه ما در ایران و احساس ما نسبت به تکنولوژی گیج و گنگ است و همچنان برای اتخاذ یک نظم تاریخی برای رسیدن یا مواجه شدن با تکنولوژی فلج است.

عضو هیات علمی فلسفه دانشگاه آزاد اسلامی گفت: هنوز ذهن جامعه ما در ایران و احساس ما نسبت به تکنولوژی گیج و گنگ است و همچنان برای اتخاذ یک نظم تاریخی برای رسیدن یا مواجه شدن با تکنولوژی فلج است. به گزارش خبرنگار مهر، همایش "فرهنگ و تکنولوژی؛ درنگی فرهنگی در مسیر پرشتاب صنعتی شدن" یکشنبه 21 اردیبهشت به مدت 2 روز با حضور جمعی از اندیشمندان علوم انسانی و علوم پایه در دانشگاه صنعتی شریف آغاز شد. دکتر بیژن عبدالکریمی عضو هیات علمی فلسفه دانشگاه آزاد اسلامی به ارایه مقاله خود با عنوان «تکنولوژی، خطر یا ناجی؟» پرداخت و گفت: نقد روشنفکران امروزی ما از تکنولوژی به ویژه فردیدی ها از نقد هایدگر فیلسوف آلمانی قرن 20 متأثر بوده است. در واقع سهم آنها از هایدگر کامل نیست و صرفاً در وجه منفی هایدگر دست گذاشته اند. هنوز ذهن جامعه ما در ایران و احساس ما نسبت به تکنولوژی گیج و گنگ است و همچنان برای اتخاذ یک نظم تاریخی برای رسیدن یا مواجه شدن با تکنولوژی فلج است.

وی افزود: روشنفکران ما در شکل گیری چنین شرایطی بی تقصیر نیستند و اگر ما با نگاه هایدگر به تکنولوژی موافق باشیم یعنی نگاه هستی شناسانه داشته باشیم و ذات تکنولوژی را بر اساس گلشتل (چارچوب) بفهمیم دیگر نمی توانیم نسبت به تکنولوژی بی اعتنا باشیم یا آنها را به طور یکجانبه نفی کنیم. این نگاه روشنفکران باعث شده است که ما با تکنولوژی ناهمبانی کنیم و نسبت به آن بی تفاوت باشیم و سهم تاریخی خود را در مواجهه با تکنولوژی بر عهده نگیریم.

دکتر عبدالکریمی تأکید کرد: بسیاری از متاثران ما از هایدگر صرفاً به نقد مدرنیته پرداخته اند. از جمله آنها فردید و پیروان او هستند اما این از نظر من همه حرف های هایدگر نیست. هایدگر در مواجهه با تکنولوژی بعد مثبت و ایجابی هم دارد که در جامعه ما کاملاً ندیده گرفته شده است. نقد هایدگر از تکنولوژی موجه است زیرا او درک نزدیکی از جوامع صنعتی غرب دارد ولی ما که هنوز به توسعه تکنولوژیک نرسیدیم حق نداریم به نقد یک جانبه تکنولوژی دست بزنیم به همین دلیل که توسعه تکنولوژی را تجربه نکردیم درک مان از نقد رادیکال هایدگر نسبت به تکنولوژی یک درک نادرستی است.

این استاد فلسفه تصریح کرد: از نظر هایدگر فهم تکنولوژی به معنای «گلشتل» یعنی درک نیرویی تاریخی که به همه کس و همه چیز چارچوب و نظام می بخشد. این معنا حاوی مفاهیم دیگری نیز هست و آن این که ما نمی توانیم به این قدرت نظام بخش یا چارچوب بخش بی توجه باشیم و این همان چیزی است که در جامعه بدان توجه نمی شود.

وی با مقایسه اندیشه های هایدگر و مارکس گفت: این دو سرنوشت مشابهی پیدا کردند. آنها در نقد غرب نقاط مشترکی داشتند از جمله مقابله با تفکر انتزاعی و روی آوردن به نیروهای تاریخی است که در ایران به بخش انتقادی و نفی کننده اندیشه این دو کاملاً و حتی بیش از حد توجه شده است اما به وجه نیروی تاریخی آن کمتر توجهی می شود. در این معنا ایدئولوژی، مذهب و دین نمی توانند جایگزین مناسبی برای این نیروی تاریخی باشند.

دکتر عبدالکریمی در پایان تأکید کرد: هایدگر معتقد است که علم و تکنولوژی به خاطر غفلت از وجود ما را با بحران مواجه می کند اما چیزی که باید مورد توجه ما باشد پرسش از ذات خود تکنولوژی است. این اصلاً به معنای نفی تکنولوژی نیست بلکه به معنای نوعی آسیب شناسی ساخت وجودی انسان است. در این معنا بحث هایدگر با بحث های پایان تاریخ که در نظریات پست مدرن ها مطرح می شود هیچ نسبتی ندارد. از نظر هایدگر علم جدید و تکنولوژی جدید غیرقابل اجتناب هستند و اتفاقاً اندیشیدن به ذات آن می تواند ما را به اندیشیدن به امکان و آغاز دیگری دعوت کند؛ آغاز و امکان دیگری که خود مبتنی بر علم و تکنولوژی است.